

Marcelo Fuentes, 2010. Sèrie «Després de la crisi». Aquarel·la, 17,4 x 14,4 cm.

QUÈ FEM AMB ELS RECURSOS ESCASSOS?

LA IMPORTÀNCIA DE L'ENERGIA RENOVABLE

Maria Teresa Costa

L'energia, junt a l'aigua, és un element decisiu per a qualsevol estratègia de creixement econòmic. Els balafaments del passat no poden continuar si volem assegurar un creixement sostenible econòmicament, socialment i mediambientalment. El paper de les energies renovables serà cada vegada més important.

No és possible encetar aquest article sense referir-se a l'impacte de la crisi mundial iniciada el 2008 i als efectes que ha tingut sobre l'economia espanyola. Amb una lleugera revisió a l'alça de les previsions de creixement per al 2010, la Comissió Europea preveu tancar aquest exercici amb un creixement del producte interior brut (PIB) de prop del 0,9% per al conjunt de la zona euro. Les previsions per a l'estat espanyol continuen mostrant un creixement negatiu del PIB a l'entorn del 0,4%

Malgrat aquestes previsions, cal tenir present que la demanda agregada energètica, que sempre ha funcionat com un indicador fiable de la conjuntura econòmica, palesa a començament del 2010 clars signes de recuperació: la variació de la demanda elèctrica nacional al llarg del primer semestre del 2010 va ser un 4% superior a la del mateix període del 2009 i la del gas, un 1,5%, recuperant-se en ambdós casos de les xifres negatives registrades en l'any 2009.

No hi ha dubte que ens trobem en un moment difícil a escala mundial, però no es pot ignorar que, si bé les crisis provoquen dificultats, a l'ensens també ofereixen oportunitats.

Unes oportunitats que demanen una reflexió prèvia que permeti definir un disseny d'estratègies encaminades a un canvi de model econòmic que impulsi un creixement equilibrat i sostenible. I aquest creixement ha de conciliar el desenvolupament econòmic, social i ambiental en el marc d'una economia productiva i competitiva que afavoreixi la creació de nous llocs de treball, la igualtat d'oportunitats, la cohesió social i que garanteixi el respecte al medi ambient.

Un impuls de la sostenibilitat, en el cas del sector energètic, haurà de basar-se en els principis de millora de la competitivitat, mesures

d'estalvi i eficiència energètiques i promoció de les energies netes, sense oblidar la reducció de les emissions a l'atmosfera de gasos contaminants.

És el moment de realitzar les transformacions necessàries per modernitzar sectors bàsics de la nostra economia però també de cercar noves oportunitats de creixement en nous sectors emergents en els quals Espanya tingui avantatges competitius. Aquest pot ser el cas de les energies renovables.

La necessitat de reduir la dependència energètica exterior en uns moments d'una gran volatilitat de preus ha afavorit la decidida aposta del govern espanyol quant a les energies renovables. Això s'ha traduït en una política energètica que ha de donar compliment als objectius comunitaris específicament en l'àmbit de l'energia. Els objectius són incrementar l'eficiència energètica per tal d'aconseguir estalviar un 20% del consum de l'energia de la UE, arribar a un 20% d'energies renovables en el consum total d'energia primària el 2020 a la UE i, en darrer terme, establir un objectiu vinculant mínim del 10% per a tots els estats membres en relació al percentatge de biocombustibles en el conjunt de combustibles (gasoli i benzina) de transport consumits en la UE en el 2020.

El suport a les energies renovables representa un cost per al consumidor proper als 6.000 milions d'euros anuals en forma de primes, la qual cosa obre un debat sobre la idoneïtat d'aquests sistemes de promoció que no es pot entaular sense tenir una visió global de la qüestió.

Sense anar més lluny, unes condicions climàtiques com les viscudes a començament del 2010 a l'estat espanyol han estat favorables a la generació d'energies d'origen renovable –superior al 40% al llarg de moltes hores al dia– que s'ha combinat amb una demanda energètica inferior, la

«L'APORTACIÓ DE LES ENERGIES RENOVABLES A LA PRODUCCIÓ D'ENERGIA ELÈCTRICA ARRIBARÀ AL 42,3%, PER LA QUAL COSA ESPANYA SUPERARÀ LES SEVES PREVISIONS EN AQUEST ÀMBIT EN UN 40%»

© Ana Ponce & Ivo Rovira

Espanya s'ha situat com a referència mundial en el camp de l'energia eòlica i solar, passant dels 1.000 MW instal·lats en 1990 a una potència d'origen renovable superior als 30.000 MW en 2009.

qual cosa s'ha traduït en preus en el mercat majorista al voltant dels 30 euros/Mwh, el que representa els preus més baixos d'energia elèctrica a nivell europeu.

Des del punt de vista de seguretat del subministrament cal destacar que l'aportació de les energies renovables al consum final brut d'energia a l'estat espanyol es preveu per l'any 2020 en un 22,7%, gairebé tres punts superior a l'objectiu obligatori fixat per la Unió Europea als seus estats membres, mentre que l'aportació de les renovables a la producció d'energia elèctrica arribarà al 42,3%, per la qual cosa Espanya superarà les seves previsions en aquest àmbit en un 40%.

L'empenta de les energies renovables a casa nostra és indubtable. De 1.000 MW instal·lats a l'any 1990, hem passat a tenir una potència d'origen renovable superior als 30.000 MW a finals de 2009, per la qual cosa Espanya s'ha situat com a referència mundial especialment en el camp de l'energia eòlica i solar.

D'acord amb les dades publicades al desembre del 2009 per l'Associació de Productors d'Energies Renovables d'Espanya (APPA), la contribució al 2008 del sector de les energies renovables al PIB va ser de 7.315 milions d'euros (4.805 milions d'euros de contribució directa i 2.510 milions d'euros d'impacte induït), que representa el 0,67% del PIB.

En el terreny tecnològic, les energies renovables amb més contribució al PIB foren l'eòlica (51,9%), la fotovol-

taica (21,6%), la biomassa (15,07%) i la minihidràulica (7,2%).

El desenvolupament d'aquestes tecnologies de generació d'origen renovable ha significat la creació de potents sectors industrials de fabricació d'equips i components, associats a aquestes tecnologies amb un fort perfil exportador. Així mateix representa un fort impacte en creació de llocs de treball, sobretot pel que fa a personal d'elevada capacitat.

Les energies renovables desenvolupen un paper revitalitzador en moments de crisi com els actuals perquè actuen com *input* bàsic sobre diferents branques del sistema productiu, ja que difonen progrés tecnològic.

La innovació en les economies desenvolupades significa un factor de competitivitat en un món globalitzat com el nostre. D'aquí la importància de disposar d'un sistema d'innovació ben ordenat, creatiu i eficient, que sigui capaç de donar resposta als reptes als quals avui la societat s'enfronta. Tot això sense oblidar-se de la necessitat d'un marc regulatori fort i estable que sigui capaç d'aportar seguretat als inversors. Aquesta és sense cap mena de dubte una de les principals contribucions que cal esperar del sector energètic espanyol per tal d'ajudar a sortir de la crisi econòmica actual. ☺

Maria Teresa Costa. Catedràtica d'Economia Aplicada, Universitat de Barcelona, i presidenta de la Comissió Nacional d'Energia d'Espanya.